

Pro Vege ry:n lausunto: Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Pro Vege ry kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta lausua talousarviosta. [Pro Vege](#) on marraskuussa 2023 perustettu toimialayhdistys, joka edistää muutosta kohti kannattavampaa, kestävämpää, vastuullisempaa ja terveellisempää ruokajärjestelmää, erityisesti kasvipohjaisen ruuan tuotannon ja kulutuksen kautta.

Lausuntomme koskee erityisesti seuraavia aihealueita, jotka nousevat esille hallituksen talousarvioesityksessä:

Ruokamurrokseen varautuminen ja sen hyödyntäminen

Talousarviossa on ansiokkaasti esitetty maatalouteen liittyviä muutostekijöitä maa- ja metsätalousministeriön hallinonalaan käsittelevässä kohdassa. Näiden tulkinnassa on huomioitava, että ne tulevat vaikuttamaan ennenkokemattomasti ruuan tuotantoon ja kulutukseen murtaen vanhoja rakenteita ja tuoden uusia tilalle kaikkine mahdollisuuksineen.

Talousarvion ja rahoituskohdennusten tulee pohjautua vahvaan ymmärrykseen käynnissä olevasta ja entisestään kiihtyvistä ruokamurroksesta. Muuttuvassa toimintaympäristössä kasvipohjaiset ruuat sekä solumaatalouden sovellukset ovat aivan keskeisiä ratkaisuja vastaamaan kotimaisen ruokasektorin kasvuvaatimukseen, sekä koko ruokajärjestelmämme kestävyys.

Tutkimus, kehitys ja innovaatiot (T&K)

Talousarvioesityksen luvussa 5.3 painotetaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan merkitystä Suomen talouskasvun vauhdittamisessa ja kilpailukyvyyn turvaamisessa. Kasvipohjaisen ruuantuotannon tutkimukseen ja kehitykseen kohdennetut resurssit ovat välttämättömiä Suomen elintarviketeollisuuden tulevaisuuden kilpailukyvyyn kannalta. Kasviproteiinit, solumaatalous ja kaurameijerituotteet kattavat yli puolet koko ruokasektorin 1,75 mrd € kasvusta 2035 mennessä¹, ja avaavat uusia vientimahdollisuuksia, minkä talousarvioesityksessä mainitaan olevan tärkeä osa Suomen talousstrategiaa.

¹ [Ruoka-ala kasvuun viennin ja ruokainnovaatioiden vetämänä](#), Luonnonvarakeskus, 2024

Ravitsemussuositukset ja julkiset hankinnat

Talousarvioesityksessä mainitaan, että julkisten hankintojen tulee tukea kestäväää kehitystä ja terveellistä ravitsemusta. Pro Vege ry esittää, että marraskuussa julkaistavien uusien kansallisten ravitsemussuositusten tulee ohjata julkisia ruokahankintoja velvoittavasti. Tämä linjaus ei pelkästään edistä terveyttä, vaan tukee myös ympäristöystävällisempää ruokajärjestelmää, mikä on linjassa talousarviossa mainittujen kestäväen kehityksen tavoitteiden kanssa.

Huoltovarmuus

Hallituksen talousarvioesityksessä todetaan, että energiansiirtymän ja ilmastomuutoksen asettamat haasteet sekä globaalien resurssien niukkuus vaikuttavat suoraan Suomen ruokajärjestelmän kestävytyteen. Kasvipohjaisen ruuantuotannon (sisältäen alkutuotannon ja ainesosien jalostuksen) lisääminen on kriittinen keino parantaa ruokajärjestelmämme huoltovarmuutta² vähentäessään muun muassa riippuvuuttamme tuoduista tuotantopanoksista. Ruokajärjestelmän kriisinkestävyys ja resilienssi luovat taloudellista vakautta ja ennustettavuutta. Tämä on linjassa hallituksen painotusten kanssa, jossa luonnonvarojen kestävä käyttö ja ruokaturvan varmistaminen ovat keskiössä.

Näiden aihealueiden huomioiminen talousarvion rahoituskohdennuksissa tukee Suomen taloudellisia ja ekologisia tavoitteita, erityisesti ruokajärjestelmän uudistamisen ja huoltovarmuuden vahvistamisen osalta.

Niklas Kaskeala
puheenjohtaja
niklas.kaskeala@oatly.com
puh. 050 5866422

Jukka Kajan
toiminnanjohtaja
jukka.kajan@provege.fi
puh. 050 4674740

² [Kasviproteiini kasvun tiellä](#), Luonnonvarakeskus, 2024